

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 9C/116/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516202342
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Filip Demo
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:1516202342.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Filipom Demom, v spore žalobcu: Poľnohospodárska Pôda, s. r. o., Sibírska 55, 831 02 Bratislava, IČO: 44138369, zastúpený: LawService, s. r. o., Stráž 3/223, 960 01 Zvolen, IČO: 36861723, proti žalovanému: 1. F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/X, XXX XX U., 2. F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. Q. XXX/XX, XXX XX U., 3. K. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, XXX XX U., 4. D. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX/XX, S. XX U., 5. T. W., nar. XX.XX.S., bytom E. S., S. XX D., 6. H. Q., nar. XX.XX.S., bytom G. S./X, S. XX U., 7. G. Q., nar. XX.XX.S., bytom H. S./XX, S. XX U., 8. O. W., nar. XX.XX.S., bytom N. XXX/XXX/A, XXX XX U., žalovaný v 6., 7. a 8. rade zastúpený: JUDr. Andrej Fiala, advokát so sídlom Mostná 13, Nitra, za účasti intervenienta na strane žalovaných: MH Invest II s. r. o., Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava, IČO: 50021150, zastúpený: Advokátska kancelária Maruniak & Partners, s. r. o., Konventná 6, 811 03 Bratislava, IČO: 53682581, vo veci určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, takto

rozhodol:

- I. Zmena žaloby sa nepripúšťa.
- II. Žaloba sa z a m i e t a .
- III. Žalovaní majú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
- IV. Intervenient má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenu Okresnému súdu Bratislava V dňa 23.06.2016 domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa katastrálnom území M., obec M., okres U., zapísaných Okresným úradom U., katastrálny odbor na LV č. XXXX, parcely reg. „C“ evidované na mape určeného operátu, parcelné č. XXXX, druh pozemku orná pôda, o výmere XXXX m2, pričom uviedol, že dňa 15.06.2015 uzavrel s pôvodnou žalovanou k predmetným nehnuteľnostiam kúpnu zmluvu, ktorou žalovaná previedla vlastnícke právo k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam. Návrh na vklad vlastníckeho práva na základe stranami uzavretej kúpnej zmluvy bol Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor doručený dňa 01.07.2015. Žalovaná od tejto kúpnej zmluvy odstúpila, pričom odstúpenie od zmluvy nezdôvodnila. Žalobca má za to, že odstúpenie od zmluvy nie je platné a domáha sa určenia, že je vlastníkom nehnuteľností.

2. Pôvodná žalovaná vo vyjadrení zo 14.12.2016 žiadala žalobu zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania z dôvodu, že žalobca účelovo zamlčiava okolnosti uzatvárania kúpnej zmluvy, ako aj výsledok správneho konania o jeho vlastnom návrhu na vklad na základe kúpnej zmluvy, ktoré viedol Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor pod č. V 5160/2015, z ktorých jednoznačne vyplýva záver o neplatnosti kúpnej zmluvy, pričom vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcu bol právoplatne zrušený na základe

protestu prokurátora a z tohto dôvodu bola obnovená evidencia žalovanej, ako vlastníčky pozemku. Pozemok bol ďalej predmetom vyvlastňovacieho konania, pričom žalobca stratil akýkoľvek právny záujem na určení vlastníckeho práva v tomto konaní.

3. Podaním zo dňa 03.02.2017 žiadal žalobca pripustiť zmenu petitu žaloby dôvodiac, že na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou MH Invest, s.r.o., IČO: 36 724 530 so sídlom Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcou bola ako vlastníčka nehnuteľnosti do katastra zapísaná spoločnosť MH Invest, s.r.o. Ďalej na základe kúpnej zmluvy medzi spoločnosťou MH Invest s.r.o. ako predávajúcim a obchodnou spoločnosťou MH Invest II, s.r.o., IČO: 50 021 150 so sídlom Trnavská cesta 100, 82101 Bratislava ako kupujúcim bola do katastra nehnuteľností zapísaná spoločnosť MH Invest II, s.r.o. Právoplatnosťou rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 zo dňa 18.08.2016 došlo k vyvlastneniu pozemkov v prospech spoločnosti MH Invest, s.r.o. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10.10.2016, č. 24929/2016/B624-SV/64203/To. Náhrada za vyvlastnenie bola v zmysle uvedených rozhodnutí zložená do úschovy na Okresnom súde Nitra. Žalobca považuje kúpnu zmluvu za platnú, následné prevody pozemkov zo žalovanej na spoločnosť MH Invest, s.r.o. a zo spoločnosti MH Invest, s.r.o. na spoločnosť MH Invest II, s.r.o. za nulité z dôvodu rozporu so zásadou nemo plus iuris transfere ad alium potest quam ipse habet. Vzhľadom na zápis informatívnej poznámky o súdnom konaní o určení vlastníckeho práva k pozemkom je vylúčené, aby ktorýkoľvek z nadobúdateľov bol dobromyseľný. Žalobca má za to, že vyvlastnené bolo jeho vlastnícke právo a nie vlastnícke právo spoločnosti MH Invest II, s.r.o., a teda náhrada za vyvlastnenie má byť vyplatená žalobcovi. Pre vyplatenie náhrady za vyvlastnenie musí žalobca preukázať, že bol vlastníkom pozemkov ku dňu vyvlastnenia. Túto skutočnosť môže žalobca preukázať jedine určujúcim rozsudkom súdu, čím žalobca deklaruje, že má naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k pozemkom a zmenenou žalobou sa domáha určenia, že bol vlastníkom pozemkov ku dňu vyvlastnenia. Účelom zmenenej žaloby je v konečnom dôsledku určiť, komu má byť vyplatená náhrada za vyvlastnenie pozemkov, keď do úvahy prichádzajú dva subjekty, a to subjekt žalobcu a spoločnosť MH Invest II, s.r.o. Spoločnosť MH Invest II, s.r.o. a rovnako spoločnosť MH Invest, s.r.o. nadobudli pozemky v čase, kedy v katastri nehnuteľností zapísaná poznámka o tomto súdnom konaní, teda výrok právoplatného rozsudku, bude s poukazom na ust. § 228 ods. 2 CSP záväzný pre obe spoločnosti, bez ohľadu na to, či boli stranou tohto konania.

4. Uznesením č. k. 9C/116/2016 - 169 zo 06.10.2020 Okresný súd Nitra rozhodol, že pokračuje s právnymi nástupcami pôvodnej žalovanej, ktorá zomrela po podaní žaloby, dňa 06.08.2018.

5. Na pojednávaní dňa 23.06.2021 zástupkyňa žalobcu uviedla, že medzi žalobcom a právnou predchodkyňou žalovaných bola uzatvorená kúpna zmluva, ktorá spĺňala všetky zákonné náležitosti a teda bola v zmysle občianskoprávných predpisov perfektným právnym úkonom. Napriek tejto zmluve nebol žalobca zapísaný ako vlastníček. Pôvodne podanou žalobou sledoval žalobca zosúladenie skutočného stavu so stavom právnym. Nakoľko došlo k vyvlastneniu, podal návrh na zmenu žaloby a domáha sa určenia vlastníctva ku dňu vyvlastnenia. Zmluva bola od začiatku právnou predchodkyňou žalovaných účelovo spochybňovaná, pre rozhodnutie súdu sú však podstatné skutočnosti v čase uzavretia zmluvy. Pokiaľ súd uvádza, že teda na požadovanom určení nie je naliehavý právny záujem, nie je preto žalobcovi zrejmé, prečo bol do konania pripustený intervenient. Žalobca poukazuje na rozhodnutia KS v NR v obdobných veciach a to sp. zn. 12Co/46/2019, tiež 12Co/262/2018 zo dňa 12.3.2020. Uvedené závery vyplývajúce z predmetných rozhodnutí vyvracajú predbežný názor súdu. Pokiaľ súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v obdobnej veci, jedná sa o ojedinelé rozhodnutie, dovoľaní je podaných viacero a toto predmetné rozhodnutie je napadnuté ústavnou sťažnosťou pre porušenie práva na spravodlivé súdne konanie. Ohľadne pasívnej vecnej legitímácie ďalších nadobúdateľov poukazujem na § 228, ods. 2 CSP, ktoré hovorí o záväznosti rozsudku, pokiaľ je v Katastri nehnuteľností zapísaná poznámka o prebiehajúcim súdnom konaní. Takýto zápis bol v Katastri vykonaný na základe návrhu žalobcu doručenému správne orgánu dňa 22.02.2016, teda žalobca má za to, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná, kúpna zmluva je platná a žiada súd vyhovieť žalobe.

6. Zástupca žalovaných v 6. až 8. rade súdu uviedol, že nie je daný naliehavý právny záujem a žiada žalobu zamietnuť. Vo vzťahu k žalovaným v 6. až 8. rade zo súdneho spisu vyplýva, že žalovaní sú závätnými dedičmi a predmetom závetu nebol pozemok, ktorý je predmetom súdneho sporu. Zo zákona by tento pozemok nikdy nezdedili a preto má za to, že vo vzťahu k nim nie je daná pasívna legitímácia.

7. Zástupca intervenienta uviedol, že sa stotožňuje s predbežným právnym posúdením súdu, ktorý vyčerpal všetky odpovede na všetky otázky v tejto veci. Čo sa týka rozhodnutia Krajského súdu v NR, na ktoré poukázala zástupkyňa žalobcu, toto je ojedinelým rozhodnutím, pričom väčšina senátov je názoru, že v obdobných veciach nie je naliehavý právny záujem daný. Ak by aj kúpna zmluva bola platná dňa 08.07.2015, vzniklo štátu predkupné právo podľa § 3, ods. 5 zákona č. 175/1999, čo je zásadnou prekážkou prevodu k predmetnej nehnuteľnosti a zmluvnej voľnosti. Aj v prípade, ak predkupné právo vznikne po uzavretí zmluvy, v inom rozhodnutí Najvyšší súd SR konštatoval, že toto spôsobuje dodatočnú nemožnosť plnenia zmluvy. Zdôraznil, že ani pôvodný žalovaný, ani žalovaní, ako jeho právny nástupcovia nie sú prijímateľom úschovy, alebo peňazí vložených do úschovy a aj prípadný úspech žalobcu v tomto konaní by nevedol a nemohol viesť k vyplateniu predmetnej úschovy.

8. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav. Strany sporu uzavreli dňa 15.06.2015 kúpnu zmluvu, na základe ktorej pôvodná žalovaná previedla na žalobcu vlastnícke právo k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam. Strany sa dohodli na kúpnej cene predmetu zmluvy vo výške 1 000,00 eur, ktorá bola splatná v hotovosti pred podpisom kúpnej zmluvy. Ďalej mal súd preukázané, že pod č. V 5160/2015 bolo Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor vedené konanie o návrhu na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi stranami dňa 15.06.2015. Na základe rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor v konaní č. V 5160/2015 bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalobkyne, avšak toto rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva bolo na základe protestu prokurátora právoplatne zrušené a evidencia pôvodnej žalovanej ako vlastníčky predmetných nehnuteľností bola v katastri nehnuteľností obnovená.

9. Z obdobných vecí vedených tunajším súdom ako aj z odôvodnenia rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10.10.2016 č. 24929/2016/B624-SV/64203/To mal súd vedomosť o tom, že vláda Slovenskej republiky dňa 08.07.2015 uznesením č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby „Vybudovanie strategického parku“ a dňa 13.07.2015 vydalo Ministerstvo hospodárstva SR Osvedčenie o významnej investícii č. 20801/2015-1000-33509. V súlade s prijatým uznesením vlády č. 413/2015 vydalo Ministerstvo hospodárstva SR dňa 22.07.2015 Osvedčenie č. 20801/2015-1000-35613, ktorým sa doplnila príloha č. 1 osvedčenia zo dňa 13.07.2015. V zmysle uvedeného je stavba „Vybudovanie strategického parku“ významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme. S poukazom na uvedené skutočnosti bola Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor dňa 22.07.2015 doručená žiadosť Ministerstva hospodárstva SR zo dňa 20.07.2015 o zápis predkupného práva štátu, prílohou ktorej bol zoznam pozemkov podľa katastrálnych území, na ktorých je potrebné vykonať zápis predkupného práva štátu a osvedčenie o tom, že stavba „Vybudovanie strategického parku“ je významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme.

10. Dňa 04.03.2016 pôvodná žalovaná v právnom postavení predávajúcej s obchodnou spoločnosťou MH Invest, s.r.o. ako kupujúcou uzavrela k predmetnej nehnuteľnosti kúpnu zmluvu č. 30203/5019/2015/Lužianky/007/2962, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam za kúpnu cenu 28 301,03 eura. Následne na základe kúpnej zmluvy č. 20160027 zo dňa 21.6.2016 boli nehnuteľnosti prevedené z obchodnej spoločnosti MH Invest, s.r.o. na obchodnú spoločnosť MH Invest II, s.r.o. Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 zo dňa 18.08.2016 rozhodol o vyvlastnení vlastníckeho práva spoločnosti MH Invest II, s.r.o. k predmetným pozemkom s tým, že za vyvlastnené pozemky patrí spoločnosti MH Invest II, s.r.o. náhrada podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. Z dôvodu prebiehajúcich súdnych konaní týkajúcich sa určenia vlastníckeho práva k vyvlastňovaným pozemkom bola časť náhrady zložená do súdnej úschovy. Voči uvedenému rozhodnutiu podal žalobca, ako aj ďalší účastníci vyvlastňovacieho konania, odvolanie. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky ako správny orgán príslušný podľa ust. § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 282/2015 Z. z. v rozhodnutí č. 24929/2016/B624-SV/64203/To zo dňa 10.10.2016 o odvolaní rozhodlo tak, že odvolanie v celom rozsahu zamietlo. Z tvrdení žalobcu, ktoré pôvodná žalovaná nerozporovala, mal súd preukázané, že náhrada za vyvlastnenie nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto konania, bola zložená do úschovy tunajšieho súdu.

11. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

12. Podľa § 151 ods.1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

13. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“)vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

14. Podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak sa plnenie stane nemožným, povinnosť dlžníka plniť zanikne.

16. Podľa § 6 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu za vyvlastnenie, ktorú nemožno vyplatiť z dôvodu, že do právoplatnosti rozhodnutia nebolo právoplatne skončené konanie o dedičstve alebo súdne konanie, alebo nebola právoplatne skončená exekúcia, ktorých predmetom je vlastníctvo vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby, zloží vyvlastniateľ v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení do úschovy na súde, v obvode ktorého sa nachádza pozemok alebo stavba.

17. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 175/1999 Z. z.) na pozemok a stavby na ňom, na ktorom sa má realizovať významná investícia podľa § 1 ods. 3 osobitného predpisu, vzniká zo zákona predkupné právo štátu dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Predkupné právo štátu sa zapíše do katastra nehnuteľností na návrh príslušného ministerstva. Predkupné právo štátu nie je iným právom k pozemkom a stavbám.

18. Podľa § 228 ods. 2 CSP výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní.

19. Podľa § 215 ods. 1, 2 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

20. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

21. Vzhľadom na to, že dosiaľ nebolo rozhodnuté o návrhu na pripustenie zmeny žalobného návrhu, rozhodol súd o tom, že túto zmenu nepripustil z dôvodu, že súdu sa vzhľadom na ním vyjadrený právny názor nejavilo ako hospodárne rozhodnúť o zmene žaloby, keď rovnako aj v prípade, ak by došlo k zmene žaloby, právny názor súdu o podstate sporu by ostal nemenný.

22. V prejednávanvej veci bola podaná určovacia žaloba, preto sa súd ako prvoradou otázkou zaoberal existenciou naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. V danom prípade súd nemal preukázaný naliehavý právny záujem na žalobou požadovanom určení. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa meritom veci súd ďalej ani nezaoberal a k argumentom týkajúcim sa predmetu sporu sa súd z týchto dôvodov ani nevyjadruje. Čo sa týka nedostatku naliehavého právneho záujmu, žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pretože aj keby bol žalobca v konaní úspešný, neprinieslo by to žiadnu zmenu v právnom stave ohľadne predmetnej nehnuteľnosti, či sporných strán. Civilný sporový poriadok výslovne stanovuje, čoho sa môže žalobca domáhať, teda aké sú prípustné druhy žalôb z hľadiska obsahu petitu. Žalobou možno uplatniť pozitívne alebo negatívne určenie, či tu právo je alebo nie je. Žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno, spočívajúce v

povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva, v čase rozhodovania súdu, má naliehavý právny záujem. Tento je daný spravidla v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, a ak právne postavenie žalobcu by bez takéhoto určenia bolo neisté. Žaloba podaná žalobcom je v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia žalobou určovacou a žalobca sa jej môže domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť a právne postavenie žalobcu je ohrozené, pričom ani jedna z týchto podmienok podľa názoru súdu splnená nie je. Pôvodná žalovaná previedla nehnuteľnosť spoločnosti MH Invest s.r.o. pričom jej bola vyplatená kúpna cena. Spoločnosť MH Invest s.r.o. previedla nehnuteľnosť spoločnosti MH Invest II s.r.o., následne bola nehnuteľnosť vyvlastnená právoplatným rozhodnutím vyvlastňovacieho orgánu. Ako vlastníka nehnuteľnosti je v katastri evidovaná spoločnosť MH Invest, s.r.o. Daný stav nie je možné zmeniť podanou žalobou na určenie vlastníctva, bez toho, aby nebol stranou sporu takéhoto konania subjekt, ktorý ako vlastníka nehnuteľnosti je zapísaný v katastri nehnuteľností. Nadobudnutie vlastníctva vyvlastnením je osobitný druh nadobudnutia vlastníctva, ktoré nie je odvodené od práv právneho predchodcu. Aktuálny evidovaný vlastníka nehnuteľnosti nie je právnym nástupcom žalovaného. Tu súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/25/2016 z 11.03.2015, podľa ktorého rozsudok v zmysle § 159 ods. 2 OSP (teraz § 228 ods. 1 CSP) o určenie vlastníctva je záväzný len pre účastníkov konania, môže byť predpokladom pre vykonanie zmeny v zápise vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, len ak účastníkmi konania boli všetky osoby aktuálne (v čase rozhodovania) zapísané v katastri ako vlastníci. Žalobca nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie, pretože žalovaný mal vyplatenú kúpnu cenu a úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest s.r.o. a MH Invest II s.r.o. Žalobcovi by ani v prípade vyhovenia žalobe nevznikol zákonný nárok na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Žalobca by ani po zmene žaloby nemal naliehavý právny záujem aj vzhľadom na to, že podľa § 137 písm. c) CSP súd rozhoduje, či tu právo je alebo nie je a nie o tom či tu právo bolo alebo nebolo. Nejde o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku. Žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože vzhľadom na vznik predkupného práva štátu po uzatvorení zmluvy, ale pred vznikom vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností (pričom predkupné právo štátu bolo následne uplatnené), nikdy žalobca nebol a ani nemohol byť zapísaný ako vlastníka predmetnej nehnuteľnosti, t. j. nenadobudol ani nemôže nadobudnúť vlastnícke právo. Obdobne vec posúdil aj Krajský súd v Nitre v konaní 8Co/297/2018, ktorý konštatoval, že takto podaná žaloba podľa názoru odvolacieho súdu nie je účinný procesný nástroj ochrany práva žalobcu a bez tohto určenia jeho právo nebude ohrozené a nestane sa neistým; ním tvrdené vlastnícke právo v správnom konaní nebolo akceptované, pretože o náhrade za vyvlastnenie bolo rozhodnuté tak, že patrí vlastníkovi pozemku MH Invest II., s.r.o., Bratislava, ktorý ju mal previesť na účet spoločnosti MH Invest s.r.o., Bratislava. Súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Sžr/3/2018 zo dňa 08.05.2018, v odôvodnení ktorého sa uvádza, že zmluvná voľnosť vlastníkov pozemkov, ku ktorým sa viaže zákonné predkupné právo štátu (§ 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja tieto prednostne ponúknuť na kúpu štátu. Neprihliadnutie katastrálneho úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností na existenciu inštitútu zákonného predkupného práva štátu, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného subjektu, je v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a to i vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo ex lege až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (rozhodnutie 8Co/297/2018 - 330, bod 13). Účelom požadovaného určenia nie je zmena osoby zapísanej ako vlastníka v katastri nehnuteľností, ale vyplatenie náhrady za vyvlastnený pozemok. Žaloba o plnenie má prednosť pred žalobou o určenie, žalobca touto žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom - zápis jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti, ale ide mu len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou na plnenie, v ktorom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná; žalobný nárok na plnenie by konzumoval aj určovací žalobný nárok, prípadne sa domáhať určenia, komu tvrdená náhrada za vyvlastnenie patrí. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán sporu vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten zo strán sporu, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej

povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a ako žalovaného označil T. Q.. Čo sa týka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam voči subjektu, ktorý nie je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vlastníak nehnuteľností, z tohto dôvodu mal súd za to, že žalovaný, ani jeho právni nástupcovia nie sú pasívne legitimovaný a žaloba voči nim je teda nedôvodná. Vo vzťahu k poznámke podľa § 228 ods. 2 CSP, súd uvádza, že táto síce pôsobí aj voči neskorším nadobúdateľom nehnuteľnosti a prioritne má upozorňovať na to, že v prebiehajúcim konaní môže byť určené vlastnícke právo osoby, ktorá si dala poznámku zapísať a prípadné pozitívne rozhodnutie sa bude vzťahovať aj neskorších vlastníkov, avšak v tomto konaní žalobca nežiada dosiahnutie zápisu jeho osoby ako vlastníka do katastra nehnuteľností, ale ide mu o vyplatenie náhrady za pozemok. Poznámka má význam len vtedy, ak dôjde na základe rozhodnutia k zápisu nového vlastníka do katastra nehnuteľností. V danej veci aj v prípade pozitívneho výroku žalovaný nikdy nemôže byť ako vlastníak zapísaný do katastra nehnuteľností, preto nie je toto ustanovenie na danú vec aplikovateľné a teda žalovanému nesvedčí pasívna vecná legitímácia (ako vlastníak nehnuteľnosti je aktuálne vedená iná osoba).

23. Súd na záver poukazuje na rozhodnutie NS SR zo dňa 27.01.2021, sp. zn. 1Cdo/36/2020, ktorým bolo dovolanie v skutkovo zhodných veciach odmietnuté, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že v prejednávanom prípade bola nepochybne otázkou zásadného právneho významu otázka existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení, ktorá mala vplyv na výsledok odvolacieho konania - zamietnutí žaloby. Jej právne posúdenie (vyriešenie) odvolacím súdom záviselo od posúdenia viacerých podstatných okolností vyplývajúcich zo skutkového stavu veci. Dovolací súd za smerodajné považoval závery odvolacieho súdu: a/ vklad do katastra spornej nehnuteľnosti bol na základe protestu prokurátora z 22. októbra 2015 zrušený, toto správne rozhodnutie nebolo súdmi správneho súdnictva zrušené. Dôsledkom zrušenia tohto vkladu bolo obnovenie vlastníckeho práva žalovanej; b/ Okresný úrad, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím z 18. augusta 2016 vyvlastnil vlastnícke právo vlastníka spoločnosti MH Invest, s.r.o., ktorá nadobudla právo spornej nehnuteľnosti originálnym spôsobom; c/ určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti bolo ku dňu vyvlastnenia, teda išlo o deklarovanie vlastníckeho stavu do minulosti. Nešlo o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku; d/ žalobkyňou tvrdené vlastnícke právo v správnom konaní nebolo akceptované z dôvodu, že o náhrade za vyvlastnenie bolo rozhodnuté tak, že patrí vlastníkovi spoločnosti MH Invest, s.r.o.; e/ v danom prípade nejde ani o prípad určovacej žaloby ako prostriedku ochrany už porušeného práva, pretože žalobkyňa touto žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom (zápis jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti), ale ide jej len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou na plnenie, v ktorom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná. Z uvedeného je zjavné, že odvolací súd na podklade viacerých skutkových zistení a v súvislosti s nimi prijatých právnych záverov, dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení. V dovolaní žalobkyňou namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia ňou vymedzených právnych otázok, by mohlo mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 CSP iba vtedy, ak by výsledok riešenia týchto otázok (posúdenia a vyhodnotenia) predstavoval jediný a výlučný dôvod pre ktorý bolo v spore rozhodnuté v jej neprospech. Nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení bol odvolacím súdom preukázaný viacerými skutkovými zisteniami (bod. 28.2. tohto odôvodnenia). So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v dovolaní absentuje také vymedzenie právnych otázok, od vyriešenia ktorých reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; v dôsledku čoho prípustnosť ich dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nevyplýva.

24. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaný a intervenient boli v konaní v plnej miere úspešní a žalobca nedosiahol žiadny materiálne merateľný úspech, súd priznal žalovaným aj intervenientovi náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %). Dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP súd v prejednávanom spore nevzhladol. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1 a ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.